

Ryvässipulin tulevaisuus Suomessa

Terhi Suojala-Ahlfors

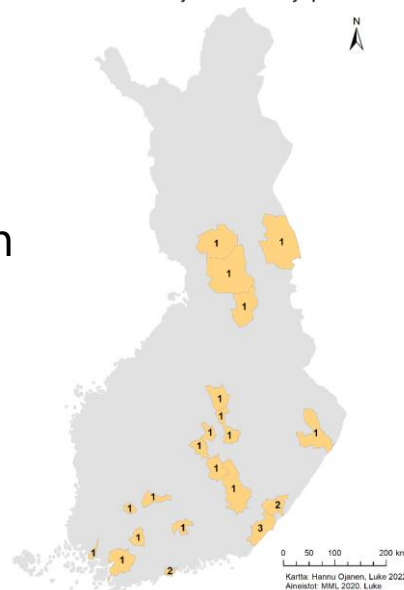
Webinaari: Ryvässipuli takaisin viljelyyn
31.1.2023

Kansallinen geenivaraohjelma säilyttää ryvæssipulikantoja

- Luonnonvarakeskuksen toimipaikalla Piikkiössä säilytetään tällä hetkellä 32 ryväs- ja salottisipulikantaa, joista 29 on valittu pitkäaikaissäilytykseen
- Ensimmäiset sipulikannat on saatu myös kryosäilytykseen; tavoitteena taltioida kahdeksan kantaa nestetypen avulla toteutettavaan varmuussäilytykseen
- Lisäksi 13 kantaa on varmuuskokoelmissa:
 - Eteläisiä sipulikantoja Turun museokeskuksen Kuralan kylämaässä
 - Pohjoisia sipulikantoja Ammattiopisto Lappian Louen toimipaikalla

Kansalliseen ryvæssipulien geenipankkiin talletettujen suomalaisten näytteiden keräyspaikat

Kysyntää ryvässipulille – vai onko?

- SIPULI-hankkeessa kerättiin kokemuksia ryvässipulin viljelystä ja markkinoista
- Tuotannon haasteita:
 - Rikkakasvien torjunta, kasvitaudit
 - Käsityövaltaisuus
 - Markkinoille saattamisen hankaluus
 - Satoisuus vaihtelee vuosien välillä
- Käytettyjä myyntikanavia
 - Suoramyynti
 - Joskus vähittäiskaupat
- Mahdollisia uusia markkinakanavia
 - Hotellit, ravintolat

Hyvää palautetta, mutta entäpä hinta?

- Palaute ostajilta / kuluttajilta
 - Sipulit säilyvät hyvin
 - Maku hyvä
 - Sipuleiden koko saisi olla isompi, mutta "vanha kanta antaa anteeksi"
- Ryvässipulista saatava hinta
 - Liian alhainen työmäärään nähden
 - Perinnekasvin arvo pitäisi näkyä hinnassa

”Täysin ylivertainen makumaailma”

- Vuonna 2015 maatiaiskasvihankkeessa pyydettiin kolmea fine dining -ravintolaa arvioimaan kolmen eri ryvässipulikannan käsittelyä ja ominaisuuksia
- Pieniä eroja kantojen välillä, esim. muoto vaikutti annoksen ulkonäköön
- Sipuleiden maku raakana voimakas, maku säilyi hyvin kypsennettäessä
- Halukkuutta käyttää myös jatkossa, ”täysin ylivertainen makumaailma”
- Pienten erien toimittaminen vaatii usein erityisjärjestelyjä, uusia toimintatapoja?

Omavaraisuutta kotitarveviljelyyn

- Suurin potentiaali ryvässipulilla lienee kotitarveviljelyssä
- Kasvi kiinnostaa mm. omavaraisuuden lisäämisen näkökulmasta
- Mistä lisäysmateriaalia? Markkinoita lienee vähintään pienimuotoiselle lisäysmateriaalin tuotannolle
- Raportissa "Ryvässipulia viljelyyn" käydään läpi myös lisäysviljelyyn liittyviä asioita, mm. kasvinterveyteen liittyvät näkökulmat
- Jos lisäysaineistoa eli tässä tapauksessa sipuleita myy toiselle elinkeinonharjoittajalle (myös esim. taimimyymälään), pitää toimijan kuulua kasvinterveys- ja taimiaineistorekisteriin ja antaa kasvipassi erien mukana (<https://www.ruokavirasto.fi/kasvit/puutarhakasvit/tuotanto/kasvipassin-kaytto/>)
- Jos myy istukkaita ainoastaan suoraan kuluttajille, ei tarvita rekisteröitymistä eikä kasvipassia

Lukesta saatavilla erä tervettä ryvässipulin lisäysmateriaalia keväällä 2023

- Maiju ja Yrjö Rikalan Puutarhasäätiön rahoittamassa hankkeessa tuotettiin solukkoviljelystä materiaalista pikkusipuleita neljästä kannasta
 - Alkuperät Pudasjärvi, Anttola, Lappeenranta, Ruokolahti
 - Kantojen ominaisuuksia on kuvattu lyhyesti tietokortissa <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202301255537>
- Sipuleita jaetaan pääosin 30-100 sipulin erissä, **erityisesti tahoille ja henkilöille, jotka ovat kiinnostuneet lisäysviljelystä** ja ryvässipuleiden viljelyn edistämisestä
- Lisäysviljelystä kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä 15.3.2023 mennessä sähköpostitse osoitteeseen kasvigeenivarat@luke.fi
- Ennen sipuleiden luovutusta allekirjoitetaan sopimus, jossa vastaanottajalle annetaan oikeus sipuleiden lisäämiseen ja edelleen luovuttamiseen
- Sipuleista peritään pieni hinta + posti- ja toimituskulut

Ryvässipulin tulevaisuus Suomessa?

- Ryvässipuli edustaa viljelykasvien monimuotoisuutta, suomalaista viljelykulttuuria, omavaraisuutta ja omaleimaista makujen maailmaa
- Tietoisuus kasvista ja sen ominaisuuksista varmistaa sen säilymistä myös tulevaisuuteen
- Yhteinen tehtävämme turvata suomalaisten vanhojen kasvien säilymistä viljelyssä ja niiden tuntemusta
- Mahdollisuuksia myös pienimuotoiseen kaupalliseen tuotantoon?

Kiitos!